

מסכת חגיגה דף ה.

בכי...	רבי יוחנן כי מטי להאי קרא...
עבד שרבו (ה') הוא כזה שהשטן מסיתין אותנו, והוא (ה') ניסת ופועל נגד העבד, כלום תקנה יש לו לאותו העבד?	"וְתִסְיִתְנִי בּוֹ (באיוב) לְבַלְעוּ חֲנָם" (ה' אמר לשטן, "ותסיתנו באיוב להשחיתו חנם")
אי בקדושו לא יאמין, במאן יאמין?	"הֵן בְּקִדְשׁוֹ לֹא יֵאֱמִין"
עבד שרבו מקרבו לדונו וממהר להעידו, תקנה יש לו? אוי לנו ששקל עלינו הכתוב הקלות כחמורות.	"וְקִרְבֵּי אֱלִיכֶם לְמִשְׁפָּט..."
עבד שרבו שוקל לו שגגות כזדונות, שאף על הנעלמות ממנו שעשה שוגג, הוא מביאו במשפט, תקנה יש לו?	"כִּי אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים יָבֵא בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל־נַעֲלָם אִם־טוֹב וְאִם־רָע"
עבד שרבו ממציא לו רעות וצרות, תקנה יש לו? צרות היינו סמוכות זו לזו, כגון זיבורא ועקרבה	"וְהִנֵּה כִּי־תִמְצָאן אֹתוֹ רָעוֹת רַבּוֹת וְצָרוֹת"

ואמר, אי בקדושו לא יאמין, במאן יאמין?	בתחילה בכה ר' יוחנן על הפסוק, "הֵן בְּקִדְשׁוֹ לֹא יֵאֱמִין"
ושוב אמר רבי יוחנן עכשיו הבנתי הפסוק של "הן בקדושו לא יאמין", שמיירי בצדיקים גמורים שלא חטאו, וחושש הקב"ה שמא יחטאו, לוקח ה' אותם קודם זמנם.	ואחר כך ראה רבי יוחנן מעשה באדם אחד שהיה מניח תאנים שהגיעו לבישולם, והיה מלקט תאנים שלא הגיעו לבישולם, והטעם שעשה זאת משום שהיה הולך בדרך וצריך פרות שלא תמהרנה להירקב,
משום שידוע שהיה מבעט מרבותיו, וא"כ לא נכלל מקדושו לא יאמין, ולכן נאמר עליו שאם היה רצה ללכת בדרך טובים, לא היה מת בעונו.	וזה שאמרו בתלמיד אחד שמת, שאם היה רצה ללכת בדרך טובים, היה חי ולא מת קודם זמנו, ולא אמרינן שהיה מקדושו לא יאמין,

- בענין זה שמבעט ברבותיו, כתיב "וטוב לא יהיה לרשע ולא יאריך ימים כצל אשר איננו ירא מלפני אלקים" ומורא זו כבוד חכמים.

מסכת חגיגה דף ה.

<p>ר' יוחנן - עבד שרבו מקרבו לדונו וממהר להעידו, תקנה יש לו? אוי לנו ששקל עלינו הכתוב הקלות כחמורות.</p>	<p>"וְקִרְבָּתִי אֵלֵיכֶם לְמִשְׁפָּט וְהִיְיָתִי עַד מְמַהֵר בְּמִכְשָׁפִים וּבְמִנְאָפִים וּבְנִשְׁבָּעִים לְשָׁקֵר וּבְעֵשְׂקֵי שְׂכָר-שְׂכִיר אֶלְמָנָה וְיָתוֹם</p>
<p>ריש לקיש - כל המטה דינו של גר כאילו מטה דינו של מעלה, שנאמר "וּמְטִי גֵר", "וּמְטִי" כתיב.</p>	<p>וּמְטִי-גֵר</p>
<p>ר' חנינא בר פפא - כל העושה דבר ומתחרט בו, מוחלין לו מיד, שנא' "וְלֹא יִרְאוּנִי", הא יראוני, מוחלין לו מיד.</p>	<p>וְלֹא יִרְאוּנִי אָמַר ה' צְבָקוֹת"</p>

<p>ר' יוחנן - עבד שרבו שוקל לו שגגות כוזזונות, שאף על הנעלמות ממנו שעשה בשוגג, הוא מביאו במשפט, תקנה יש לו?</p>	<p>"כִּי אַתְּ כָּל-מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים יָבֵא בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל-נְעֻלָּם</p>
<p>מאי "על כל" שאפילו דבר מועט במשמע? רב - זה ההורג כינה בפני חברו ונמאס. שמואל - זה הרק בפני חברו ונמאס.</p>	<p>עַל כָּל-נְעֻלָּם</p>
<p>מאי "אם טוב ואם רע"? דבי רב ינאי- הנותן צדקה לעני בפרהסיא, שמביישו. דבי רב שילא - הנותן צדקה לאשה בסתר, דאתי לידי חשדא. רבא - המשגר לאשתו בשר שאינו מחותך, שאינו מנוקד מן החלב ומן הגידין האסורין בערבי שבתות. שמואל - הממציא לו מעות לעני בשעת דוחקו, ולא קודם שעת הדחק, שהיה יכול לבקש מזונותיו ולקנותן בשעת הזול.</p>	<p>אִם-טוֹב וְאִם-רָע"</p>

מסכת חגיגה דף ה:

<p>כל שאינו בהסתר פנים, אינו מזרע ישראל, כל שאינו ב"והיה לאכול", שהגויים שוללין ממונו, אינו מזרע ישראל.</p>	<p>"וְחָרָה אֶפְי בּוֹ בַיּוֹם הַהוּא וְעֲזָבְתִּים וְהִסְתַּרְתִּי פְּנֵי מִהֶם וְהָיָה לֵאמֹר וּמִצָּאָהוּ רְעוּת רַבּוֹת וְצָרוֹת....</p>
<p>כתיב ביום ולא בלילה, שאמר הקב"ה אע"פ שהסתרתי פני מהם, בחלום אדבר בו, שמראין לו חלום כדי שיתפלל על הדבר.</p>	<p>וְאֵנֹכִי הִסְתַּר אֶסְתִּיר פְּנֵי בַיּוֹם הַהוּא...."</p>
<p>רב יוסף - עדיין ידו של הקב"ה נטויה עלינו להגן עלינו, שנאמר "ובצל ידי כסיתיד".</p>	

• מעשה ברבא שאמרו לו רבנן שלא היה בהסתר פנים או בוהיה לאכול, ואע"פ שאמר רבא שהיה מוכרח לשלוח בצנעא לבית המלוכה של שבור המלך, אפילו הכי נתנו בו חכמים את עיניהם, ומתוך כך לקחו בית המלוכה של שבור המלך את כל ממונו.

• והיינו דתניא אמר רשב"ג כל מקום שנאמר שנתנו חכמים עיניהם, ההוצאה היתה או מיתה או עוני.

• מעשה ברבי יהושע בן חנניה בבי קיסר שהראה לו אפיקורס שהוא מעם שהקב"ה החזיר פניו ממנו, ור' יהושע בן חנניה השיב שעדיין ידו נטויה להגן עלינו.... ולבסוף הוציאו האפיקורס והרגוהו.

• כאשר הגיע זמן פטירתו של ר' יהושע בן חנניה, אמרו לו חכמים מי יוכל עכשיו לסתור טענות של האפיקורסין?

• אמר להם, "אבדה עצה מבנים, נסרחה חכמתם", כאשר לא יהיה לישראל מי ששייב על טענות הכופרים, תיפסק חכמת האומות המעלה אותן טענות.

• ואבעית אימא מהכא, "נסעה ונלכה ואלכה לנגדך", משמע ששואה לך, ולעולם לא ינצחו בני עשו את בני יעקב בטענותיהם.

מסכת חגיגה דף ה:

<p>עבד שרבו מגיד לו מה שיחו, תקנה יש לו? אפילו שיחה קטנה בין איש לאשתו, מגידין לו לאדם בשעת מיתה, אבל אם צריך לרצות אותה, אינה נחשבת שיחה יתירה.</p>	<p>"כִּי הִנֵּה יוֹצֵר הָרִים וּבֹרֵא רוּחַ וּמְגִיד לְאָדָם מֶה־שָׁחוֹ"</p>
---	---

<p>מקום יש להקב"ה, ומסתרים שמו.</p>	<p>"וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּהָ בְּמִסְתָּרִים תִּבְכְּהָ־נַפְשִׁי</p>
<p>1. מפני גאוותן של ישראל שניטלה מהם ונתנה לעכו"ם. 2. מפני גאוותה של מלכות שמים שנטלה.</p>	<p>מִפְּנֵי גָוָה</p>
<p>1. על חורבן בית ראשון, 2. ועל וחורבן בית שני, 3. ועל ישראל שגלו ממקומם, ואיכא דאמרי על ביטול תורה.</p>	<p>וְדַמַּעַתְּ דַּמְעָה וְתִרְדַּע עֵינֵי דַּמְעָה</p>
<p>שגלו ישראל ממקומם, ולפי האיכא דאמרי, כיון שגלו, אין לך ביטול תורה גדולה מזו.</p>	<p>כִּי נִשְׁבְּהָ עֵדֶר ה' "</p>

<p>בבתי בראי (חיצונים)</p>	<p>בבתי גואי (פנימיים - במסתרים)</p>
<p>אין עצבות לפני הקב"ה, שנא' "עוז והדר לפניו, וזו וחדוה במקומו"</p>	<p>בְּמִסְתָּרִים תִּבְכְּהָ־נַפְשִׁי</p>
<p>שאני חורבן הבית שיש בכי ואבלות אפילו בפרהסיא.</p>	

מסכת חגיגה דף ה:

- ת"ר שלשה הקב"ה בוכה עליהם בכל יום:
 על שאפשר לעסוק בתורה ואינו עוסק,
 ועל שאי אפשר לעסוק בתורה ועוסק,
 ועל פרנס המתגאה על הצבור.
- רבי היה אוחז ספר קינות והיה קורא מתוכו, כיון שהגיע לפסוק של "השליך משמים ארץ", נפל הספר מידו, אמר, מגג גבוה לבור עמוק, כמה גדולה נפילה זו, שאין לך גבוה ועמוק כמו שמים וארץ.
- מעשה ברבי ורבי חייא שהלכו לקבל פניו של סומא ת"ח, ובירך אותם שיזכו לקבל פני השכינה,
- והטעם שברך אותם משום שעשו מצוה גדולה של קבלת פני ת"ח, ולמד זה מהפסוק "ויחי עוד לנצח לא יראה השחת כי יראה חכמים ימותו", ומה הרואה חכמים במיתתן יחיה, בחייהן על אחת כמה וכמה.
- מעשה בבר בי רב דחד יומא....
- כל העוסק בתורה אפילו יום אחד בשנה, מעלה עליו הכתוב כאילו עסק כל השנה כולה,
- וכן במדת הפורענית כמו שראיין במרגלים שנענשו ארבעים שנה כנגד ארבעים יום,
- שכל העובר עבירה אפילו יום אחד בשנה, מעלה עליו הכתוב כאילו עבר כל השנה כולה.

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website), or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.